

Predslov John Eldredge

STAŤ SA KRÁĽOM

Cesta k obnove
mužského srdca

MORGAN SNYDER

Odporúčania

„Vždy sa zdráham písať propagačné texty na nejakú knihu... A nechcelo sa mi písať ani odporúčanie na knihu *Stat' sa kráľom*. No potom som si ju prečítal. Nie je to žiadna zbierka svätuškárskeho rád napísaná človekom, ktorý nikdy nemal krvavé hánky, špinavé ruky alebo zlomené srdce; je to úprimné rozprávanie muža, ktorý si prežil to, čo si skôr či neskôr prežije každý muž. Nerád sa podpisujem pod niečo, čo nie je dôležité a podstatné. No toto také je.“

RANDALL WALLACE, scenárista nominovaný na Oscara, filmový producent a režisér. Pracoval na filmoch *Statočné srdce* (scenár), *Údolie tieňov* (scenár a réžia) či *Nebo nie je výmysel* (réžia a scenár).

„Morgan Synder sa vydal na cestu a v tejto svojej krásne napísanej a múdrosťou naplnenej knihe veľmi podmanivo na ňu pozýva nastúpiť aj ostatných mužov. Kniha *Stat' sa kráľom* je odvážne úprimná a pravdivá a stojí za prečítanie. Budete sa k nej z času na čas vracieť. Ukáže vám – Morganovými slovami – vznešené povolanie, ktoré sa treba snažiť naplniť. Keď som túto knihu čítala ja ako žena, pochopila som, ako mám lepšie sprevádzať mužov vo svojom živote a s láskou ich povzbudzovať v ich najvznešenejšom životnom povolaní.“

STASI ELDREDGEOVÁ, autorka viacerých bestsellerov, vrátane knihy *Očarujúca*

„Morgan Snyder jednoducho kladie lepšie otázky. Jeho snaha nájsť korene mužnosti, otcovstva a kráľovskosti nás privádza do kontaktu s hlbokými pravdami, ktoré nám môžu pomôcť prežiť tú strašnú búrku, ktorá prebieha v súčasnosti. Táto kniha je pre tých, ktorí majú hladnú dušu a majú už dosť všetkých táranín. Práve preto sa mi táto kniha tak páči. A Morgan sa púšťa do oveľa lepšieho boja, než aký by človek našiel v ringu vo Vegas alebo v nejakej bočnej uličke pri bare. On bojuje o vlastné srdce.“

JARED ANDERSON, spevák a autor piesne *The Great I Am*

„Morgan nás vovádza do suterénu našej duše, zažína svetlo a začína prehadzovať kostlivcov a lži, čo sa tam nachádzajú. Čo je v stávke? Ty a ja. No neboj sa. On sám tým už prešiel. Jeho jazvy sú toho dôkazom. Toto nie je žiadna teória ani teologické polemiky. Je to odkrytie srdca. Záchranná misia, ktorej cieľom je uchmatnúť si naspäť pravdu o nás. Táto kniha môže pokojne otriast' celkovým pohľadom, ktorý o sebe máte – aby obnovila to, čo vám Otec vpísal do srdca. Na tejto knihe sa mi páči všetko.“

CHARLES MARTIN, autor bestsellerov New York Times

„Táto kniha sa mi nesmierne páči. Dotýka sa hlbokých záležitostí srdca. Je to kniha pre mužov, no dajte si pozor. Rovnako je to aj kniha pre ženy, ktoré chcú pochopiť, čo to znamená rásť v muža a milovať ženu. Morgan vo mne prebúda hlad po tom, aby som s nádejou putoval stále vpred. Jeho povolanie ku kráľovskému úradu spochybnil

vaše uspokojenie sa so sebou samým, vo vašom srdci vzbudí to najlepšie, čo je v ňom, a podnieti ho, aby si vzalo to, čo je skutočne vaše, a odvrhlo to, čo také nie je. Toto je putovanie do Otcovho srdca, ktoré dokáže zmeniť človeku život.“

DAN B. ALLENDER, PHD., autor knihy *Healing the Wounded Heart (Liečba raneného srdca)*; profesor terapeutickéj psychológie v Škole teológie a psychológie v Seattli; terapeut a zakladateľ centra The Allender Center

„Kniha *Stat' sa kráľom* je vzácne a nesmierne dôležité pozvanie žiť pravdivo a zároveň sa stať mužom, ktorému Boh môže zveriť viac. Hoci je Morgan mladší ako ja, slovami nemožno opísať, ako ma už viac než desaťročie vedie. Je to muž, za ktorého by som položil život. Nemožno vyčíslieť, koľko som toho načerpal z tejto knihy. Veľmi ma ovplyvnila a bude mať veľký vplyv aj na ďalšie generácie. Toto poslanstvo potrebuje každý muž – a aj každá žena, ktorá nejakého muža miluje.“

RICK HINNANT, súťažiaci v relácii *American Ninja Warrior* a zakladateľ a spoluvlastník firmy *Grace & Lace* (ktorá sa objavila v reality show *Shark Tank*)

„Pre tých pár ľudí, ktorí chcú vstúpiť do tichých miest svojej duše, sa kniha *Stat' sa kráľom* stane jednou z najradikálnejších, najprevratnejších a najpovzbudivejších kníh, aké kedy čítali.“

ZACK DUHAME, víťaz ceny *Screen Actors Award* a herec (*Stroskotanec, Dunkirk, Star Trek, Transformers* a *Matrix*)

**STAŤ
SA
KRÁLOM**

STAŤ SA KRÁLOM

Cesta k obnově
mužského srdce

MORGAN SNYDER

© Redemptoristi – Slovo medzi nami, 2022

© Morgan Snyder, 2020

Preklad © Lukáš Vaník, 2022

Published by arrangement with Thomas Nelson,
a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc.

ISBN 978-80-8193-052-2

*Cherie,
mojej vyvolenej, hlavnej editorke, šampiónke môjho
srdca a mojej najvernejšej spoločníčke.*

*Tvoja trpezlivosť so mnou pri mojom pomalom
a problematickom procese postupného stávania sa mužom,
akým mám byť, bola pre mňa prameňom lásky a oknom
do Božieho srdca viac, než možno vypovedať slovami.*

*Ty si videla to, čo som ja nedokázal vidieť.
A nikdy si sa nevzdala. Je isté, že naše hlboké „áno“,
dané Bohu pred dvadsiatimi rokmi, bolo úprimné.*

*Rozprávanie o dvoch desaťročiach,
počas ktorých Boh dvoril našim srdciam a písal náš príbeh,
sa stalo najväčším pokladom môjho života.*

Milujem ťa celým svojím srdcom.

Postojte na cestách a zamyslite sa.
Skúmajte staré chodníky,
hľadajte dobrú cestu, kráčajte po nej
a nájdete osvieženie pre svoje duše.

Jer 6, 16

OBSAH

Predslov Johna Eldredga	13
Odkryvanie starého chodníka stávania sa	17
Prvá kapitola: Stávať sa mocným	27
Druhá kapitola: Stávať sa synom	39
Tretia kapitola: Stávať sa pravdivým	65
Štvrtá kapitola: Stávať sa mužom podľa Božieho plánu	85
Piata kapitola: Stávať sa všestranným mužom	111
Šiesta kapitola: Stávať sa bojovníkom	143
Siedma kapitola: Stávať sa dobrou pôdou	167
Ôsma kapitola: Zapustiť hlboké korene	201
Deviata kapitola: Nájsť kráľov podobného srdca	241
Desiata kapitola: Stať sa kráľom	279
Spoločenstvo kráľov	299
Modlitba stať sa dobrou pôdou	301
Podakovania	313

PREDSLOV

Pred mnohými rokmi sme sa s Morganom ocitli hlboko v yukonskej divočine, kde sme si chceli naplniť jeden zo svojich celoživotných snov: vydať sa na lov losa len s lukmi a šípami. Avšak už len na to, aby sme sa tam dostali, sme museli zdolať bláznivé množstvo prekážok.

Vyrazili sme z kanadského mesta Whitehorse a išli po hlavnej aljašskej diaľnici Alaska Highway, kopírujúc brehy rieky Yukon. Potom sme hydroplánom preleteli do odľahlej divočiny spolu s našim sprievodcom, ktorému sme dali meno Pižmoň (nosil baranicu vyrobenú z kožušín ondatier pižmových, ktoré sám ulovil). Potom nasledovala šesťhodinová jazda Argom (osemkolesové obojživelné vozidlo), ktorým sme sa dostali ešte hlbšie do kraja losov, raziac si cestu hustým lesom motorovými pílamami a brodiac sa močiarimi a mokraďami. Hodiny namáhavej driny plynuli pomaly. Necelý kilometer od miesta, kde sme mali mať tábor, sme narazili na taký prudký tok rieky Jennings, že sme ju nemohli len tak prebrodiť; prúd bol príliš silný.

Zvečerievalo sa, boli sme vyčerpaní a posediačky sme hodnotili vážnosť situácie.

„Jeden z vás si musí obuť tieto vysoké rybárske gumáky,“ povedal Pižmoň, „a dostať toto lano na druhý breh a tam ho obviazať o nejakú vrbu. Keby sme sa to pokúsili prejsť bez toho, prúd by nás vzal kamsi do pekla a bolo by po nás.“ Chcel som otvoriť diskusiu o nejakých rozumnejších riešeniach, no Snyder si už naťahoval gumáky. Prešiel som k brehu rieky a omočil som si do jej ľadovej vody ruku; zmeravela mi skôr, než som ju z nej stihol vytiahnuť. Chcel som povedať: „Urobím to,“ no váhal som s tým dosť dlho na to, aby bol Morgan na túto úlohu už vystrojený.

Takýto je to chlap: je ochotný ísť do rizika. Ochotný schytať to kvôli tímu.

A vďaka tomu sme sa dostali do nášho tábora a strávili sme týždeň v divočine, ktorý obaja považujeme za jeden z najčarovnejších týždňov, aké sme kedy prežili.

Tento príbeh vám rozprávam z dvoch dôvodov: preto, lebo Morgan by vám ho nikdy nepovedal, no aj preto, lebo musíte vedieť, aký typ chlapa vám v tejto knihe ponúka svoje rady.

Dnes v Cirkvi zúri jeden mor – to, že príliš mnohí vodcovia učia mnohé veci, ktoré sami nikdy neprežili. Všetko je to len pekná teória a príťažlivé myšlienky, ktoré však neboli odskúšané v skutočnom živote, a to pácha veľa škôd. Potrebujeme múdrosť. Potrebujeme vedenie. Potrebujeme počúvať slová mužov, ktorí skutočne išli po „starých chodníkoch“. Ako ste si už asi všimli, nie je ich okolo vás až tak veľa.

Dovoľte mi rýchlo niečo dodať – Morgan žije v bežnej štvrti na predmestí, má ženu, dve deti, prácu, v ktorej musí byť od deviatej do piatej, a smeti, ktoré musí každý utorok ráno vyniesť na chodník pred domom. Majú minivan. Je dôležité poukázať aj na tieto veci, pretože potrebujeme rady a múdrosť, ktoré sa dajú žiť v bežnom živote. Hoci by sme

všetci radi odišli zo svojej práce a vydali sa na nejaké dobrodružstvo na šírom mori, tu pred sebou máme svoj skutočný život a práve tu si razíme cestu cez napätie, problémy, žiaľ a chaos tohto sveta. No dá sa to urobiť. Ba dokonca sa to dá robiť aj s radosťou.

Poklady v tejto knihe sú pospájané tak, že spoločne vytvárajú akúsi mapu mužskej cesty, príručku vedúcu k plnej zrelosti. Je to proces plný radosti – oslobodzujúci, posilňujúci proces –, ktorého výsledkom sú muži, akých Boh veľmi rád žehná; muži, akých pozorne hľadá.

Morgana poznám už viac než dvadsať rokov; zažili sme spolu veľa divokých vecí: misie na miestach ako Afrika a Austrália, stovky poradenských sedení s mužmi, ktorí sa nachádzali na dosť temných miestach a v dosť temných stavoch. Môžem vás uistiť, že toto všetko on už žije – hlboko, s láskou a vytrvalosťou – a žil to už predtým, než to vzal, spísal do knihy a ponúkol vám to, čo sa naučil. Vlastne mu jej napísanie trvalo roky, lebo to nechcel uponáhľať.

Toto je to najlepšie odporúčanie, aké viem dať.

Táto cesta bude hodná vášho času.

John Eldredge

Colorado 2020

OBJAVOVANIE STAREJ CESTY K PREMENE

Do stredu dráhy životnej som vkročil,
keď obklopil ma temný priestor lesný,
pretože prv som z pravej cesty zbočil.

Ach, preťažko aj vysloviť, jak desný
a drsný les ma obkolesil vtedy,
bo pri spomienke znovu strach ma tiesni.

Len smrť ak vrhá do trpkšej biedy!
No, pre dobro, čo tiež som tam bol zhladal,
rozpoviem všetko ako pri spovedi.

Dante, *Božská komédia*, Peklo, Prvý spev (cca. 1308)

Pred viac než desiatimi rokmi mi tieto slová pripadali bolestivo pravdivé. Prebudil som sa vo vlastnom drsnom lese – stratený, sám, dezorientovaný a veľmi vystrašený. V trpkjej biede.

Mal som krásnu ženu, dve zdravé a šťastné deti, zmysluplnú prácu a trochu peňazí odložených pre prípad núdze. Čo viac by si muž mohol priať?

No keď som bol k sebe úprimný, nemohol som poprieť, že ma zaplavujú vlny znechutenia a úzkosti. Ak by som na svoj život hľadel ako na ľadovec, tak tých 10 percent nad hladinou vyzeralo pôsobivo. No so zvyšnými 90 percentami to bolo celkom inak; bol som ponorený do bolesti a zmätku.

Hoci som od svojej dvadsiatky celé desaťročie života venoval tomu, aby som sa stal zrelším a plnším mužom, keď som prekročil prah tridsiatky, môj vnútorný život nebol taký, aký som si kedysi predstavoval. Alebo, azda lepšie povedané, nestal som sa *tým mužom*, o akom som sníval. Áno, vo väčšine kritických okamihov som robil to, čo som považoval za dobré, robil som úctyhodné rozhodnutia, aby som sa dostal tam, kde som bol. No to, kde som bol, nebolo dobré, aspoň nie zvnútra.

A tak – ako pokračuje každý dobrý príbeh – som opustil svoje pohodlie a odprevadil som svoju dušu na výpravu. Časom – keď som začal objavovať odpovede na svoje na otázky na tých najnepravdepodobnejších miestach – som si uvedomil, že Boh už začal moju záchrannú akciu.

Kde si?

Pri spätnom pohľade premýšľam, či sa to, ako ma Boh hľadal, skutočne až tak líši od toho, ako si počínal s Adamom. Možno si ten príbeh pamätáte: Adam a Eva práve jedli zo stromu poznania dobra a zla, čím sa rozhodli porušiť zmluvu dôvery s tým, ktorého obraz v sebe niesli. Po tom, čo odvrhli autoritu Lásky a zotrelí hranice medzi dobrom a zlom, rozhodli sa spochybniť dobrotu Božieho srdca.

Potom tento príbeh pokračuje pozoruhodným a láskyplným zvratom. Namiesto toho, aby sa Boh stiahol a zaútočil, ponúkol im vzťah a hľadanie. Láska prišla *hľadať* Adama a Evu, vystierajúc k nim ruku. Starý zákon zachytáva, že keď sa Boh vo svojej sile a zanietení pohol smerom k Adamovi, položil mu intímnu a zároveň hlbokú otázku: „Adam, kde si?“

To nebola zisťovacia otázka. Boh vedel, *kde* Adam je. Bola to otázka, ktorá si vyžadovala pozornosť a spriaznené duše. A môže to byť i jedna z najdôležitejších otázok, ktorú si položíme aj my sami. Navyše to môže byť otázka, ktorá v tejto chvíli zaujíma aj Boha.

Kde si?

Celkom určite to bola otázka, ktorou pred desiatimi rokmi na tom trpkom mieste plnom biedy nebeský Otec hľadal mňa. A je to otázka, ktorú mi kladie dodnes. Na to, aby sme zakúsili hlbiny jeho zámerov, musíme sa zastaviť a počúvať, ako nás po mene oslovuje srdce Boha.

Kde si?

Cesta stávania sa zrelým mužom, ktorému môže Boh s radosťou zveriť starosť o svoje kráľovstvo, si bude vyžadovať odvahu, zraniteľnosť a predovšetkým lásku – aby si otvoril svoje mužské srdce a prijal lásku, ktorá sa nachádza hlbšie, než si dokážeš predstaviť. Aby sa ti to podarilo, musíš sa rozhodnúť, že budeš čestný v tom, kde sa vo svojom príbehu nachádzaš, a dovolíš svojmu srdcu byť zraniteľným. Si hodný toho, aby si sa zastavil – tu v tejto chvíli – a pouvažoval nad tým, ako si na tom vo svojom vnútri. Možno si v hĺbke duše sklamaný alebo nahnevaný. Možno sa v hĺbke duše cítiš nesmierne unavený a vyčerpaný. Alebo máš pocit, že akosi zaostávaš. Nech je to už čokoľvek, dovoľ na chvíľu svojej duši prehovoriť. Čakajú na teba poklady. Máš pred sebou stránky presiaknuté hlbokou